

ZOFIA BRAŃKA

**Bibliografia prac
Prof. dr. hab. Czesława Banacha za lata 1965–1996****1965**

1. *Podstawowe założenia organizacyjne i programowe szkolnictwa podstawowego. Region krakowski w przededniu wprowadzenia 8-letniej szkoły podstawowej*, WAG, Kraków 1965, s. 32

2. *Wzajemne uwarunkowania ekonomiki i wychowania*, „Głos Nauczycielski” 1965, nr 41 (wkładka)

3. *Katedry ideologiczne* (współautor J. Jasiński), [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie w pierwszym piętnastoleciu rozwoju 1946–1961*, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1965, s. 137–140

4. *Zrzeszenie Studentów Polskich*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna...*, s. 305–309

5. *Kilka uwag o losach absolwentów szkół podstawowych z roku szkolnego 1964/65*, „Gazeta Krakowska” z 10 maja 1965

6. *Rozwój szkolnictwa – integralnym składnikiem rewolucji kulturalnej i ekonomiczno-technicznej*, „Gazeta Krakowska” z 19 listopada 1965

1966

7. *O postęp techniczny i pedagogiczny w szkolnictwie zawodowym*, [w:] *Materiały z sesji naukowej nauczycieli szkół zawodowych*, KOS i OOM, Kraków 1966, s. 3–8

1968

8. *Szkolnictwo zawodowe i jego związek z problematyką zatrudnienia w regionie krakowskim*, KOS i OOM, Kraków 1968, s. 5–9

9. *Badania naukowe nad kształceniem zawodowym* (współautor J. Ochotnicki), „Szkoła Zawodowa” 1968, nr 7/8, s. 32–35

10. *Doświadczenia krakowskie*, „Nowa Szkoła” 1968, nr 9, s. 7–9

1969

11. *Najpoważniejsze osiągnięcia oświatowe w 25-leciu PRL*, „Ruch Pedagogiczny” 1969, nr 4, s. 408–411
12. *O nowy model kierowania szkołą*, [w:] *Sesja Naukowa. Unowocześnienie kierowania szkołą średnią*, KOS i OOM, Kraków 1969, s. 3–6
13. *Województwo krakowskie*, „Rada Narodowa” 1969, nr 47, s. 3

1970

14. *Ocena realizacji programu nauczania i wychowania w szkołach podstawowych regionu krakowskiego*, [w:] *Ocena realizacji reformy szkolnictwa podstawowego w okręgu krakowskim*, KOS i OOM, Kraków 1970, s. 2–6
15. *Nowoczesny model kierowania szkołą średnią* (współautor S. Rzęsikowski), „Szkoła Zawodowa” 1970, nr 5, s. 11–13
16. *Międzynarodowy Rok Oświaty*, „Gazeta Krakowska” maj 1970
17. *Współdziałanie rodziny ze szkołą warunkiem postępu*, [w:] *Współczesna rodzina i jej współdziałanie ze szkołą w wychowaniu dzieci i młodzieży*, KOS i OOM, Kraków 1970, s. 2–5
18. *Nowe spojrzenie na ocenę ze sprawowania*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 1970, nr 6, s. 11–12

1971

19. *Rozwój i perspektywy pomaturalnych studiów zawodowych*, „Szkoła Zawodowa” 1971, nr 9, s. 23–24
20. *Niż demograficzny i jego konsekwencje*, „Głos Młodzieży” 1971, nr 1, s. 10–11
21. *Historia i terażniejszość ziemi krakowskiej w procesie nauczania i wychowania młodzieży szkolnej*, [w:] *Wartości dydaktyczne i wychowawcze regionu krakowskiego*, KOS i OOM, Kraków 1971, s. 3–5

1973

22. *Młodzież czynnikiem dynamizującym rozwój społeczno-gospodarczy Polski*, „Ruch Pedagogiczny” 1973, nr 2, s. 125–135
23. *Młodzież szansą rozwoju Polski*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1973, nr 4/5, s. 39–41
24. *Kierunki reformy*, „Argumenty” 1973, nr 12, s. 3
25. *Świadomość celów*, „Argumenty” 1973, nr 12, s. 1–5
26. *Zadania przebudowy systemu edukacji narodowej i upowszechnienia wykształcenia średniego*, „Rodzina i Szkoła” 1973, nr 12, s. 4
27. *O nowoczesny program rozwoju socjalistycznej edukacji i wychowania*, „Głos Nauczycielski” 1973, nr 35, s. 3–4

1974

28. *Kształtowanie się planu życiowego i losu absolwentów liceów ogólnokształcących*, WSiP, Warszawa 1974, s. 127

29. *Współdziałanie administracji szkolnej z instancjami partyjnymi w realizacji zadań oświatowych i wychowawczych*, [w:] *Program i metody pracy inspekcji szkolnej*, WSiP, Warszawa 1974, s. 86–93

30. *Założenia przebudowy systemu edukacji narodowej*. „Informator Robotniczy”, KiW, Warszawa 1974, s. 77–80

31. *Osiągnięcia i główne tendencje w rozwoju socjalistycznej pedagogiki (Po II Konferencji Pedagogów w Berlinie)*, „Nowe Drogi” 1974, nr 10, s. 142–149

32. *Nowe etapy prac nad reformą systemu edukacji narodowej*, „Zagadnienia i Materiały” 1974, nr 7, s. 20–23

33. *Tendencje pedagogiki socjalistycznej*, Wkładka NURT, „Oświata i Wychowanie” 1974, nr 5/14, s. 427–432

34. *Rola pedagogicznych nauk w kształtowaniu przyszłego modelu oświaty i wychowania*, „Kwartalnik Pedagogiczny” 1974, nr 2, s. 27–32

1975

35. *Wybrane zagadnienia organizacji i kierowania w systemie szkolnictwa*, „Ruch Pedagogiczny” 1975, nr 4, s. 421–432

36. *Człowiek epoki socjalizmu*, „Rodzina i Szkoła”, nr 6, s. 4–5

37. *Tendencje rozwojowe pedagogiki socjalistycznej*, Wkładka NURT „Oświata i Wychowanie” 1975, nr 2/34, s. 36–41

38. *O dalszy rozwój systemu edukacji narodowej*, [w:] *Oświata i Wychowanie w PRL. Dorobek 30-lecia i perspektywy rozwojowe*, WSiP, Warszawa 1975, s. 36–39

39. *Ideologiczne przesłanki celów kształcenia i wychowania*, „Oświata i Wychowanie” 1975, nr 5, s. 3–6 i 41–42

40. *Z zagadnień kształcenia nauczycieli*, „Nowe Drogi” 1975, nr 4, s. 92–99

41. *Ideologiczne cele wychowania a zadania socjalistycznego systemu edukacji narodowej*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1975, nr 3, s. 3–10

42. *Rola i zadania szkolnych organizacji partyjnych w realizacji polityki oświatowej*, „Ideologia i Polityka” 1975, nr 7/8, s. 19–29

1976

43. *Podstawowe problemy polityki oświatowej partii*, WSNS, Warszawa 1976, s. 153

44. *Rola wychowania obywatelskiego i patriotycznego w kształtowaniu przekonań i postaw*, „Oświata i Wychowanie” 1976, nr 16

45. *Wychowawczy aspekt praw i obowiązków obywatelskich*, „Głos Nauczycielski” 1976, nr 49, s. 8–9

46. *Sukcesy nie przesłaniają potrzeb*, „Trybuna Ludu” 1976, nr 29
47. *Nowy etap – nowe zadania*, „Rodzina i Szkoła” 1976, nr 4, s. 2–3
48. *Rozwój oświaty i wychowania w świetle programu VII Zjazdu PZPR*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1976, nr 1, s. 3–14
49. *Problematyka III Plenum KC PZPR*, Wkładka NURT, „Oświata i Wychowanie” 1976, nr 20, s. 33–39
50. *Zadania systemu oświatowo-wychowawczego na lata 1976–1980*, „Kalendarz Nauczycielski” 1976/77, wyd. ZG ZNP, s. 8–24
51. *Kierunki modernizacji oświaty i zadania nauk pedagogicznych po VII Zjeździe PZPR*, „Kwartalnik Pedagogiczny” 1976, nr 4, s. 3–13
52. *Istota socjalistycznego wychowania i sposobu życia*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1976, nr 5, s. 3–11

1977

53. *Kierunki modernizacji procesu wychowania*, IKN, Kalisz 1977, s. 16
54. *Czynniki determinujące postawy ideowo-moralne młodzieży*, Wkładka NURT, „Oświata i Wychowanie” 1977, nr 17
55. *Szkolne POP przed reformą oświaty*, „Życie Partii” 1977, nr 3, s. 38–39
56. *O roli i przygotowaniu nauczycieli*, „Nowe Drogi” 1977, nr 10, s. 95–104
57. *II Konferencja Ministrów Oświaty (Szkolnictwa) Krajów Socjalistycznych*, „Ruch Pedagogiczny” 1977, nr 5, s. 619–627
58. *Stan przygotowań do reformy oświaty*, KC PZPR, „Zagadnienia i materiały”, 1977, nr 17, s. 8–12
59. *Strategia wychowania socjalistycznego w świetle programu partii*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1977, nr 5, s. 3–9
60. *Problemy oświaty w regionie przedmiotem obrad wojewódzkich instancji partyjnych*, „Nowa Szkoła” 1977, nr 5, s. 1–3
61. *Reforma szkolna w PRL a problemy kształcenia, doskonalenia i doskonalenia nauczycieli*, [w:] *Kształcenie nauczycieli*, IPKN UW, Warszawa 1977, s. 13–25

1978

62. *Ideologiczne i społeczne założenia reformy systemu edukacji narodowej*, ZZDZ, Warszawa 1978, s. 21
63. *Izba pamięci i perspektyw jako ogniwo systemu wychowawczego socjalistycznego zakładu pracy*, [w:] *Izby tradycji i perspektyw jako ogniwo systemu wychowawczego socjalistycznego zakładu pracy*, Zarząd Główny Chemików, Katowice 1978, s. 17–34
64. *Aktualne problemy reformy systemu edukacji narodowej*, „Kalendarz Robotniczy” 1978, s. 16
65. *Patriotyzm i internacjonalizm w procesie wychowania*, [w:] *Ogólnopolski Kongres Pedagogiczny Nauczycieli*, WSiP, Warszawa 1978, s. 87–90

66. *Szkoła jako instytucja wychowawcza*, Wkładka NURT z października 1978, „Oświata i Wychowanie”, s. 87–95

67. *Przesłanki doskonalenia reformy systemu edukacji narodowej*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1978, nr 4, s. 10–18

68. *Kierunki reformy szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego*, „Przegląd Związkowy” 1978, nr 5, s. 15–16

69. *Pedagogika socjalistyczna o roli nauczyciela w kształtowaniu osobowości młodzieży*, „Głos Nauczycielski” 1978, nr 16, (wkładka)

70. *Rola nauk pedagogicznych w modernizacji oświaty i wychowania*, [w:] *Nauki pedagogiczne w służbie praktyki*, IBP, Warszawa 1978, s. 33–45

1979

71. *Modernizacja i rekonstrukcja planów życiowych. Na podstawie badań uczniów szkół dla pracujących*, WSiP, Warszawa 1979, s. 224

72. *Problemy rozwoju oświaty w okresie 60-lecia Polski*, „Ruch Pedagogiczny” 1979, nr 3, s. 281–291

73. *Modyfikacja planów życiowych uczniów szkół dla pracujących*, „Oświata Dorosłych” 1979, nr 1, s. 7–12

74. *Tendencje przemian oświatowych w świecie*, „Kalendarz Nauczycielski” 1979/80, ZG ZNP, s. 223–239

75. *Przemiany systemu szkolnictwa w Czechosłowacji*, „Badania Oświatowe” 1979, nr 4, s. 132–136

76. *System edukacji narodowej w Wytycznych KC PZPR na VIII Zjazd Partii*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1979, nr 6, s. 3–10

77. *O dynamiczny postęp pedagogiczny w dziedzinie oświaty i wychowania*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1979, nr 3, s. 7–16

78. *Społeczno-wychowawcze funkcje szkolnictwa dla pracujących*, [w:] *O wyższą jakość pracy ideowo-wychowawczej szkół i innych placówek oświaty i wychowania dorosłych*, MOiW, Warszawa 1979, s. 35–42

79. *Sytuacja w naukach pedagogicznych i zadania rozwojowe do roku 1985*, „Ruch Pedagogiczny” 1979, nr 5, s. 549–560

80. *Nauki pedagogiczne a modernizacja systemu oświaty*, „Badania Oświatowe” 1979, nr 3, 114–117

81. *Postęp pedagogiczny szansą i koniecznością*, Biuletyn Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr i Upowszechniania Postępu w Rolnictwie 1979, nr 3, s. 22–25

82. *Prezydium CRZZ na temat udziału związków zawodowych w przygotowaniu i wdrażaniu założeń reformy systemu edukacji narodowej*, „Ruch Pedagogiczny” 1979, nr 2, s. 260–262

83. *Nasz współczesny patriotyzm*, „Głos Nauczycielski” 1979, nr 18, s. 11–12

84. *Wyróżnienia moralne wśród uczniów szkół przyzakładowych i międzyzakładowych jako element kształtowania osobowości uczniów*, [w:] *Wyróżnienia moralne*, IW ZZ, Warszawa 1979, s. 133–140

1980

85. *Istota i kierunki postępu pedagogicznego w oświacie i wychowaniu*, „*Kalendarz Nauczycielski*” 1980/81, ZG ZNP, s. 353–373

86. *Zadania systemu edukacji narodowej w świetle programu VIII Zjazdu PZPR*, „*Kwartalnik Pedagogiczny*” 1980/81, nr 3, s. 3–13

87. *Nauczyciel a instytucje socjalistycznego społeczeństwa wychowującego*, „*Nauczyciel i Wychowanie*” 1980, nr 4, s. 55–62

88. *Przedszkole – ważnym ogniwem systemu edukacji narodowej*, „*Wychowanie w Przedszkolu*” 1981, nr 3, s. 131–134

1982

89. *Funkcjonowanie zbiorczych szkół gminnych*, „*Oświata i Wychowanie*” 1982, nr 15, B-6 i B-11

90. *Wybrane problemy doskonalenia nauczycieli*, „*Nowa Szkoła*” 1982, nr 9, s. 298–303

91. *Problemy kształcenia nauczycieli*, „*Głos Nauczycielski*” 1982, nr 20, s. 8–9

1983

92. *Bieżące i perspektywiczne zadania oświaty*, „*Problemy Oświaty na Wsi*”, 1983, nr 2, s. 67–76

93. *Kierunki polityki oświatowej w najbliższych latach*, „*Nowa Szkoła*” 1983, nr 5, s. 194–202

94. *W.I. Lenin o problematyce oświaty i wychowania*, [w:] *Lenin na ziemi polskiej*, IW ZZ, s. 11–18

95. *O istocie i funkcjach planowania pracy pedagogicznej w szkole*, „*Oświata i Wychowanie*” 1983, nr 7, s. A-6, A-11

1984

96. *Oświata polska w latach osiemdziesiątych*, WSiP, Warszawa 1984, s. 105

97. *Kierunki polskiej polityki oświatowej w latach osiemdziesiątych*, KiW, Warszawa 1984, s. 23

98. *Najważniejsze problemy i założenia oświaty*, „*Kwartalnik Pedagogiczny*” 1984, nr 1, s. 45–59

99. *40 lat rozwoju oświaty*, „*Nowe Drogi*” 1984, nr 5, s. 108–122

100. *Najważniejsze problemy, cele i zadania polskiego szkolnictwa*, „*Sowiecka Pedagogika*” 1984, nr 2, 29–34

101. *Potrzeby kadrowe szkolnictwa w świetle polityki oświatowej państwa*, [w:] *Modernizacja kształcenia nauczycieli*, IKN, Warszawa 1984, s. 9–20

102. *Realizacja rekomendacji UNESCO w działaniach resortu oświaty i wychowania*, [w:] *Wychowanie dla pokoju w pracy szkoły – realizacja Rekomendacji UNESCO z 1974*, IPS, Warszawa 1984, s. 51–60

103. *Sytuacja demograficzna w Polsce i jej konsekwencje dla oświaty*, „Nowa Szkoła” 1984, nr 2, s. 56–59

104. *Probleme und Aufgaben der polinischen Volksbildung in den achtziger Jahren*, „Pädagogik” 1984, nr 6, s. 487–494, Akademie der Pädagogischen Wissenschaften der DDR

105. *Procesy samoregulacji i kultury organizacyjnej w oświacie*, [w:] *Procesy samoregulacji w oświacie*, IKN, Warszawa 1984, s. 11–17

106. *Zmiany w treściach kształcenia i wychowania głównym elementem modernizacji systemu edukacji narodowej*, [w:] *Nowe treści kształcenia szkoły podstawowej w świetle badań prowadzonych w szkołach eksperymentalnych w latach 1976–1983*, IPS, MOiW, Warszawa 1984, s. 9–18

107. *Zaplecze badawcze systemu oświaty i wychowania – stan i kierunki rozwoju*, „Edukacja” 1984, nr 3, s. 89–101

1985

108. *Myśli rozmaite*, IW ZZ, Warszawa 1985, s. 72

109. *Możliwości i uwarunkowania rozwoju nowatorstwa pedagogicznego*, [w:] *Nowatorstwo pedagogiczne*, IKN, Warszawa 1985, s. 24–33

110. *40 Jahre Bildungswesen in Volkspolen*, „Vergleichende Pädagogik” 1985, nr 1, s. 23–33

111. *Ideologiczne i pedagogiczne założenia modernizacji kształcenia ogólnego*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1985, nr 1–2, s. 47–59

1986

112. *Rola nauk pedagogicznych w kształtowaniu polityki oświatowej*, [w:] *Andragogika w służbie praktyki oświaty dorosłych*, IKN, Warszawa 1986, s. 59–91

113. *Problemy doskonalenia i rozwoju polskiego systemu edukacji narodowej*, „Nowa Szkoła” 1986, s. 496–505

114. *Młodzież w świetle badań*, „Nowa Szkoła” 1986, nr 12, s. 683–684

115. *O zadaniach systemu edukacji narodowej*, „Nowa Szkoła” 1986, nr 3, s. 139–140

116. *O VI konferencji ministrów oświaty krajów socjalistycznych. Temat konferencji: „Rola szkoły we współczesnej walce ideologicznej”*, „Nowa Szkoła” 1986, nr 1, s. 3–4

117. *O systemie edukacji narodowej i polityki oświatowej w założeniach PZPR*, „Nowa Szkoła” 1986, nr 2, s. 75–76

118. *O postępie pedagogicznym*, „Nowa Szkoła” 1986, nr 4, s. 203–204

119. *O zamierzeniach, projektach i zadaniach w rozwoju systemu edukacji narodowej przedstawionych w projekcie „Program PZPR”, „Nowa Szkoła” 1986, nr 3*

120. *Kilka uwag o roli i kierunku rozwoju nauk społecznych, z których rozwoju będzie czerpał inspiracje i propozycje system oświaty, „Nowa Szkoła” 1986, nr 7–8, s. 395–397*

121. *Pokój i „wychowanie dla pokoju”, „Nowa Szkoła” 1986, nr 6, s. 331–332*

122. *Świadomość zadań i tendencji rozwojowych oraz realizm w myśleniu o przyszłości wyrażone w Programie PZPR i Uchwale X Zjazdu mają zasadnicze znaczenie dla konkretyzowania zadań szkolnictwa i całkowitego systemu oświatowo-wychowawczego, „Nowa Szkoła” 1986, nr 11, s. 619–620*

1987

123. *Education in the Polish People's Republic*, (współautorzy: F. Filipowicz, W. Kryla), Interpress, Warszawa 1987, s. 96

124. *Problemy rozwoju szkolnictwa i oświaty dorosłych*, PTE, Warszawa 1987, s. 95

125. *Stwierdzenia i wnioski raportów edukacyjnych: „Raportu o stanie oświaty w PRL”, „Uczyć się, aby być”, „Z Uchwał XXIV Plenum KC PZPR, X Zjazdu” i „Programu PZPR”*, KEEN, Warszawa 1987, s. 40

126. *Stwierdzenia i wnioski*

a) *z dokumentu PRON pt. Propozycje stanowiska KW RK PRON w sprawie potrzeb i niektórych problemów oświaty,*

b) *z materiału ZNP pt. Problemy edukacji narodowej*, KEEN, Warszawa 1987, s. 50

127. *Problemy rozwoju szkolnictwa w Polsce w uchwałach X Zjazdu i w Programie PZPR*, „Pädagogika” 1987, NRD, nr 9

128. *Kultura pedagogiczna nauczyciela na tle ewolucji jego zadań i funkcji*, IKN-ODN, Bielsko-Biała 1987, s. 35

129. *Główne kierunki unowocześniania oświaty i wychowania w latach osiemdziesiątych*, [w:] *Główne problemy oświaty i wychowania na Kielecczyźnie w 40-lecie PRL*, WSP, Kielce 1987, s. 65–78

130. *Kierunki i elementy strategii postępu pedagogicznego w Polsce*, [w:] *Materiały WRPP we Wrocławiu*, 1987, Biuletyn 5, s. 39–51

131. *Oświata dorosłych – stan obecny i przyszłość*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 7–8, s. 399–404

132. *Najważniejsze problemy w rozwoju oświaty po 1990 roku w opinii nauczycieli*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 9, s. 489–494

133. *Bibliografia „Polityka oświatowa”, „Nowa Szkoła” 1987, nr 10, s. 552–555*

134. *Rozwój działalności twórczej uczniów w nauce, pracy i działalności społecznej*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 12, s. 699–705

135. *Nauczyciel dominującym czynnikiem efektywności edukacji narodowej*, „Ruch Pedagogiczny” 1987, nr 6, s. 21–26

136. *Kierunki modernizacji systemu doboru, kształcenia, doksztalcania i doskonalenia nauczycieli*, „Oświata i Wychowanie” 1987, nr 13, s. 28–35

137. *Kalendarz nauczycielski na 1939 rok*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 9, s. 483–484

138. *Główne problemy polityki wychowawczej*, [w:] *Aktywizacja młodzieży w procesie patriotycznego i internacjonalistycznego wychowania: materiały z konferencji polsko-radzieckiej*, Warszawa 24–27 VI 1985 r., pod red. Ferdynanda Iniewskiego, IBP, Warszawa 1987, s. 1–7

139. *Kultura pedagogiczna nauczyciela i dyrektora*, „Ruch Pedagogiczny” 1987, nr 3, s. 3–16

140. *Pamiętniki i wspomnienia nauczycieli źródłem wiedzy o ich losach i przemianach społecznych*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 5, s. 259–260

141. *Polska młodzież 1986*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 12, s. 675–677

142. *Siedemdziesiąt lat „Głosu Nauczycielskiego”*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 10, s. 547–548

143. *„Wychowanie dla przyszłości” profesora Bogdana Suchodolskiego – po czterdziestu latach*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 7–8, s. 387–388

144. *W dwóchsetlecie „Powinności nauczyciela” Grzegorza Piramowicza*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 2, s. 67–68

145. *Tradycja, polityka i muzy*, „Nowa Szkoła” 1987, nr 11, s. 611–612

146. *Celem Komitetu Ekspertów do Spraw Edukacji Narodowej – nowa diagnoza i perspektywiczna koncepcja edukacji*, „Nowa Szkoła” 1987, s. 195–196

1988

147. *Bariery i możliwości wykorzystania wyników badań oświatowych w praktyce*, [w:] *Badania oświatowe a polityka oświatowa*, PTP – IRWiR PAN, Warszawa 1988, s. 151–168

148. *Szkoła a edukacja równoległa i ustawiczna*, [w:] *Postęp pedagogiczny w oświacie dorosłych*, ZZDZ, Warszawa 1988, s. 66–78

149. *Dyrektorzy i nauczyciele szkół ponadpodstawowych – o czynnikach sprzyjających postępowi pedagogicznemu i jego barierach*, „Nauczyciel i Wychowanie” 1988, nr 1, s. 102–110

150. *System kształcenia, doksztalcania i doskonalenia nauczycieli w procesie przebudowy*, „Oświata i Wychowanie” 1988, nr 19, s. 39–42

151. *Zasady polityki oświatowej a doskonalenie funkcji systemu edukacji narodowej*, „Oświata i Wychowanie” 1988, nr 22, s. 14–16

152. *Kultura pedagogiczna – płaszczyzny i formy jej przejawiania się w szkole i środowisku*, „Oświata i Wychowanie” 1988, nr 22, s. 43–47

153. *Zasady i kierunki przebudowy systemu edukacji narodowej*, „Oświata Dorosłych” 1988, nr 7, s. 397–401

154. *Dylematy rozwojowe edukacji narodowej w Polsce*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 1, s. 5–11
155. *Istota i kierunki przebudowy systemu edukacji narodowej w Polsce*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 11, s. 655–622
156. *Sprostac̄ wyzwaniom przyszłości*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 1, s. 3–4
157. *Z prac Komitetu Ekspertów do Spraw Edukacji Narodowej. Stwierdzenia – wnioski – dyrektywy: [w sprawach edukacji]*, opr. Cz. Banach, „Nowa Szkoła” 1988, nr 10, s. 569–616
158. *Świat 5 milionów ludzi i co dalej*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 4, s. 195–196
159. *Związek Młodzieży Polskiej – czterdziestolecie powstania*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 7/8, s. 387–388
160. *Istota i kierunki przebudowy systemu edukacji narodowej w Polsce*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 11, s. 655–662
161. *Idee i kierunki doskonalenia i rozwoju systemu edukacji narodowej w uchwale XXIV Plenum i X Zjazdu PZPR*, „Oświata i Wychowanie” 1988, nr 19, s. 5–8
162. *Ministerstwo Edukacji Narodowej – nadzieje, szanse, problemy*, „Nowa Szkoła” 1988, R. 44, nr 2, s. 67–69
163. *O „Programie rozwoju eksperymentów dydaktyczno-wychowawczych w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych”*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 6, s. 323–324
164. *O „Programie ogólnopolskiego komitetu grunwaldzkiego”*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 4, s. 131–132
165. *NURT, Nauczycielski Uniwersytet Radiowo-Telewizyjny*, [Cykl]: *Aktualne i przyszłościowe problemy polityki oświatowej*, Autor koncepcji doc. dr hab. Czesław Banach, Materiały pod red. Czesława Banach i Barbary Puszczewicz, Warszawa, IKN im. Władysława Spasowskiego, [Za: „Oświata i Wychowanie” 1988, nr 19, s. 47]
166. *Niezbędność przemian oświatowych jako czynnik postępu pedagogicznego*, [w:] *XX lat ruchu postępu pedagogicznego w województwie olsztyńskim*, [przew. rady red. Józef Rusiecki], IKN ODN, Olsztyn 1988, s. 19–30
167. *Bariery i możliwości wykorzystania wyników badań oświatowych w praktyce edukacyjnej*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 3, s. 133–142
168. *Rozwój demograficzny Polski do 2020 roku – wyznacznikiem systemu edukacji narodowej*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 11, s. 643–644
169. *Problemy kultury pedagogicznej i etyki zawodowej w opinii nauczycieli*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 9, s. 503–507
170. *Profesor Henryk Jabłoński o edukacji [Garść refleksji, ocen i myśli Profesora Henryka Jabłońskiego]*, „Nowa Szkoła” 1988, nr 10, s. 547–548
171. *Rok szkolny 1988/1989*, „Nowa Szkoła” 1988, R. 44, nr 9, s. 483–484

172. *Pedagodzy o oświacie i wychowaniu*, WSiP, Warszawa 1989, s. 175
173. *Szkolnictwo polskie w latach 1944–1988*, „Dydaktyka Szkoły Wyższej” 1989, nr 1, s. 165–191
174. *Polityka edukacyjna Polski Ludowej*, (współautor M. Michalik), PWN, Warszawa-Kraków 1989, s. 63
175. *Zagadnienia przebudowy systemu edukacji narodowej i kierunki strategii postępu pedagogicznego*, „Życie Szkoły” 1989, nr 4, s. 195–206
176. *O przesłankach i strategii rozwoju postępu pedagogicznego*, [w:] *Prace z innowatyki pedagogicznej*, pod red. R. Schulza, IBP, Warszawa 1989, s. 46–53
177. *Bariery i stymulatory postępu pedagogicznego*, [w:] *Prace z innowatyki pedagogicznej*, pod red. R. Schulza, IBP, Warszawa 1989, s. 156–160
178. *Problemy, kierunki i sposoby modernizacji procesu kształcenia*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 4, s. 197–205
179. *O szansach i barierach wykorzystania badań oświatowych w przebudowie systemu edukacji narodowej w Polsce*, [w:] *Pedagogika i oświata w Polsce Ludowej*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 1989, s. 52–61
180. *W siedemdziesięciolecie „Sejmu Nauczycielskiego”*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 4, s. 195–196
181. *O stanie zagrożenia dzieci i młodzieży patologią społeczną*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 4, s. 259–260
182. *Lekarz i poeta – nie tylko o medycynie jutra*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 3, s. 131–132
183. *Profesor Jan Szczepański – o oświacie i wychowaniu*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 1, s. 3–4
184. *Polska młodzież 1989*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 6, s. 323–324
185. *Kształcenie – kwalifikacje – gospodarowanie zasobami kadrowymi*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 9, s. 515–516
186. *Ministerstwo oświaty i szkolnictwa wyższego w 45-leciu PRL*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 10, s. 579
187. *Spółeczeństwo polskie i kształt Polski na przełomie XIX i XX wieku*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 8, s. 451–452
188. *Kierunki i priorytety w polityce edukacyjnej Polski Ludowej*, (współaut. z Mieczysławem Michalikiem), „Oświata Dorosłych” 1989, nr 8, s. 462–467
189. *Wyzwania przyszłości i problemy globalne a zadania systemu edukacji*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 2, s. 67–68
190. *Ciągle pod kreską [Nauczyciele]*, rozm. przepr. Maria Rybarczyk, „Głos Nauczyciela” 1989, nr 23, s. 4–5, il.
191. *Szkoła w ocenie uczniów, nauczycieli, rodziców i środków masowego przekazu*, „Nowa Szkoła” 1989, nr 7, s. 387–388

192. *Funkcje i zadania nauczycieli w procesie przebudowy systemu edukacji narodowej*, „Przysposobienie Obronne w Szkole” 1989, nr 4, s. 350–457

1990

193. *Szkoła w opinii teoretyków, uczniów, nauczycieli i rodziców*, „Edukacja” 1990, nr 4, s. 74–84

194. *Nauczyciel – kształcenie, dokształcanie, doskonalenie i funkcjonowanie w zawodzie*, Część I, (diagnoza), pod redakcją Cz. Banacha i H. Kwiatkowskiej, Warszawa 1990, CPBP 08.17; artykuły:

a) *Dokształcanie nauczycieli*, s. 80–88

b) *System doskonalenia nauczycieli*, s. 89–108

Część II (propozycje zmian), artykuły:

c) *Funkcje zawodu nauczycielskiego*, s. 5–10

d) *Dokształcanie nauczycieli*, s. 73–83

e) *System doskonalenia nauczycieli*, s. 84–102

f) *Problemy statusu społeczno-ekonomicznego zawodu nauczycielskiego*, s. 138–149

g) *Propozycje badań pedeutologicznych*, s. 150–152

195. *Problemy kultury pedagogicznej i etyki zawodowej w opinii nauczycieli*, [w:] *Proces dydaktyczno-wychowawczy w uczelniach pedagogicznych w teorii i w praktyce*, pod red. J. Kuźmy, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1990, s. 82–92

196. *O roli szkolnictwa dla pracujących w modyfikacji i rekonstrukcji planów życiowych uczniów*, [w:] *Podstawowe idee i twierdzenia pedagogiki pracy oraz ich percepcja i realizacja społeczna*, WSP, Bydgoszcz 1990, s. 246–249

197. *Zadania i problemy nauczycieli oświaty dorosłych*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 5–6, s. 348–353

198. *Ewolucja funkcji i zadań nauczyciela*, [w:] *Nauczyciel szkoły zawodowej w okresie przemian*, WSP, Bydgoszcz 1990, s. 11–20

199. *Koncepcje kształcenia nauczycieli*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 8, s. 399–406

200. *Nauczyciel oświaty dorosłych – w nurcie przemian edukacyjnych*, [w:] *Przemiany oświaty dorosłych wobec wyzwań XXI wieku. Materiały IV Ogólnopolskiej Sesji Wiosennej Szkoły Andragogiki*, CDN, SOP, Warszawa 1990, s. 82–96

201. *Edukacja równoległa jako element globalnego systemu kształcenia i wychowania*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 4, s. 163–164

202. *Jana Strzeleckiego – rozważania o filozofii społecznej lat siedemdziesiątych*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 7, s. 323–324

203. *Komitet Ekspertów do Spraw Edukacji Narodowej zakończył pracę*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 2–3, s. 67

204. *Oświata dorosłych wobec wyzwań przyszłości*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 10, s. 515–516

205. *Oceny i propozycje radykalnej przebudowy edukacji radzieckiego zespołu „Szkoła”*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 1, s. 3–4

206. *Profesora Jana Szczepańskiego – rozważania o wyzwaniach przyszłości i możliwości sprostania im przez Polskę*, „Nowa Szkoła” 1990, nr 5–6, s. 243–244

1991

207. *Problemy kształcenia i doskonalenia nauczycieli w Raporcie Komitetu Ekspertów pt. „Edukacja narodowym priorytetem”*, [w:] *System pedagogicznego kształcenia, dokształcania i doskonalenia nauczycieli. Próba optymalizacji*, pod red. J. Kuźmy, Kraków 1991, s. 34–47

208. *Dylematy przebudowy systemu edukacji i zadania nauk o wychowaniu*, [w:] *Nauki pedagogiczne a współczesne i przyszłościowe potrzeby społeczeństwa*, WSP, Kielce 1991, s. 21–36

209. *Kultura pedagogiczna – składową częścią procesu uspołeczniania edukacji*, „Nowa Szkoła” 1991, nr 5, s. 267–272

210. *Wartości w zmiennym świecie a edukacja nauczycielska*, [w:] *Edukacja nauczycielska wobec zmiany społecznej*, pod red. H. Kwiatkowskiej, Warszawa 1991, s. 101–106

1992

211. *Adaptacja – konieczność, szansa, zagrożenia*, Komitet Prognoz „Polska w XXI wieku” przy Prezydium PAN, Warszawa 1992, s. 21

212. *Współczesne orientacje i koncepcje w edukacji nauczycieli*, [w:] *Kształcenie nauczycieli a potrzeby szkoły współczesnej*, pod red. J. Homplewicza, WSP, Rzeszów 1992, s. 37–47

213. *Głos w dyskusji nad reformą szkolną*, „Reforma Szkolna” 1992, nr 1, s. 12–13

214. *Zadania i czynności nauczycieli w opinii teoretyków i praktyków*, Acta Universitas Wratislaviensis 1992, nr 1334, Prace Pedagogiczne, t. 89, s. 9–20

215. *Filozof i człowiek dialogu [o J. Legowiczu]*, „Głos Nauczycielski” 1992, nr 49, s. 10

1993

216. *Kształcenie, dokształcanie i doskonalenie nauczycieli*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna*, pod red. W. Pomykały, Fundacja Innowacja, Warszawa 1993, s. 293–296

217. *Nauczyciel*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna*, s. 435–439

218. *Zakłady kształcenia nauczycieli*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna*, s. 957–960

219. *Problemy integracji Polski z Europą w kształtowaniu świadomości młodzieży*, Komitet Prognoz „Polska w XXI wieku” przy Prezydium PAN, Jachranka 1993, s. 19

220. *Polskie wyzwania a kształcenie i doskonalenie nauczycieli*, Lubelski Rocznik Pedagogiczny, 1993, t. XV, s. 49–64

221. *Kultura pedagogiczna i etyka zawodu nauczyciela*, [w:] *Ojczyzna bliższa i dalsza*, „Secesja”, Kraków 1993, s. 619–632
222. *Funkcje i zadania nauczycieli – założenia i rzeczywistość*, [w:] *Akademicka edukacja nauczycieli*, pod red. K. Duraj-Nowakowej, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1993, s. 27–41
223. *Kierunki zmian w polskiej szkole wobec integracji Europy*, [w:] *Szkoła i nauczyciel a integracja Europy*, WSP, Bydgoszcz 1993, s. 205–210
224. *Edukacja szkolna wobec polskich wyzwań cywilizacyjnych*, [w:] *Budowa środków zaufania międzynarodowego zadaniem kultury*, pod red. Z. Łomnego, WSP, Opole 1993, s. 289–302
225. *Wobec cywilizacyjnych wyzwań*, „Res Humana” 1993, nr 4, s. 18–20
226. *Profesor Bogdan Suchodolski – pedagog, filozof, „nauczyciel nauczycieli”*, „Nowa Szkoła” 1993, nr 2, s. 113–116
227. *Profesor Bogdan Suchodolski (1903–1992)*, „Myśl Socjaldemokratyczna” 1993, nr 1, s. 91–94
228. *Aforyzmy i myśli*, [w:] *Bodajbyś cudze dzieci uczył...: aforyzmy; myśli* (wybór i oprac. Jan Kropiwnicki), Wydaw. Nauczycielskie, Jelenia Góra 1993, s. 44, 49, 59, 65 [w rozdz. *Edukacja Nauczycieli; Twórczość; Postęp*]

1994

229. *Wyzwania i zagrożenia dla systemu edukacji w Polsce w latach dziewięćdziesiątych*, Komitet Prognoz „Polska w XXI wieku” przy Prezydium PAN, Warszawa 1994, s. 21
230. *Opinia uczniów i nauczycieli o szkole – wnioski do działań*, [w:] *Rocznik Naukowo-Dydaktyczny z. 162, Prace Socjologiczne II*, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1994, s. 27–38
231. *Nauczyciele i organizatorzy oświaty a proces dydaktyczny*, [w:] *Uczestnicy procesu dydaktycznego*, pod red. J. Półturzyckiego i E.A. Wesołowskiej, Wyd. A. Marszałek, Toruń 1994, s. 157–171
232. *Dylematy adaptacji nauczycieli do zmiany społecznej i reformy systemu edukacji*, „Dyrektor Szkoły” 1994, nr 1, s. 23–25, nr 2, s. 22–24
233. *Młodzi nauczyciele – o sobie i kolegach, o szkole i młodzieży, o stanie edukacji i problemach jej modernizacji*, „Edukacja Dorosłych” 1994, nr 4, s. 110–116
234. *Zadania szkolnictwa w przygotowaniu młodzieży do integracji z Europą*, „Dyrektor Szkoły” 1994, nr 12, s. 27–29
235. *Siedemdziesięciolecie urodzin profesora Czesława Kupisiewicza*, „Dyrektor Szkoły”, nr 6–7, s. 68–69
236. *Przygotowanie nauczycieli do zawodu i ich funkcjonowanie*, „Ruch Pedagogiczny” 1994, nr 1–2, s. 76–85
237. *Wyzwania rozwojowe Polski a edukacja nauczycieli*, pod red. B. Ratusia, WSP, Zielona Góra 1994, s. 29–38

238. *O kulturze pedagogicznej i etyce zawodu nauczyciela*, „Dyrektor Szkoły” 1994, nr 6–7, s. 41–44

239. *Wyzwania cywilizacyjne a zadania edukacji*, [w:] *Wyzwania współczesnego świata w dydaktyczno-wychowawczym systemie pracy szkoły – warsztaty dydaktyczne*, Uniwersytet Łódzki, Łódź 1994, s. 4–9

240. *Nauczyciele wobec przemian ustrojowych oraz reformy systemu edukacji w Polsce*, „Kultura i Edukacja” 1994, nr 4, s. 33–44

241. *Problemy integracji Polski z Europą w kształtowaniu świadomości młodzieży*, „Lider” 1994, nr 1

242. *Z myśli o wychowaniu...* [sentencje], „Edukacja Dorosłych” 1994, nr 2, s. 40, 67

1995

243. *Polska szkoła i system edukacji – przemiany i perspektywy*, Wyd. A. Marszałek, Toruń 1995, s. 185

244. *O człowieku...*, Wyd. Nauczycielskie, Jelenia Góra 1995, s. 72

245. *Edukacja obywatelska wobec transformacji systemowej i globalnych wyzwań cywilizacyjnych*, Komitet Prognoz „Polska w XXI wieku” przy Prezydium PAN, Jachranka 1995, s. 14

246. *Rocznik Naukowo-Dydaktyczny z. 170, Prace Pedagogiczne XVI (red.)*, WSP, Kraków 1995

247. *Dylematy adaptacji nauczycieli do zmiany społecznej i reformy systemu edukacji*, [w:] *Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, z. 170, Prace Pedagogiczne XVI*, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1995, s. 25–40

248. *Priorytety w badaniach pedagogicznych w okresie zmiany społecznej i edukacji*, „Kultura i Edukacja” 1995, nr 1, s. 23–30

249. *Cechy – właściwości osobowościowe nauczycieli*, [w:] *Edukacja i rozwój*, pod red. A. Jopkiewicza, WSP, Kielce 1995, s. 209–219

250. *O problemach doskonalenia i przebudowy systemu edukacji w Polsce*, „Dyrektor Szkoły” 1995, nr 8/9, s. 33–35

251. *Edukacji nauczycielskiej idee i zasady. Otwieranie drogi*, „Głos Nauczycielski” 1995, nr 2

252. *Kształcenie nauczycieli – idee – zasady – wyzwania i perspektywy*, [w:] *Ekologiczne znaczenie gleby. Materiały IX Szkoły Problemów Dydaktyki Chemii*, Sobieszewo 1995, s. 15–24

253. *Funkcje i zadania nauczyciela oświaty dorosłych wobec polskich wyzwań cywilizacyjnych*, „Edukacja Dorosłych” 1995, nr 2, s. 53–61

254. *Szkoła w opinii uczniów i nauczycieli*, „Dyrektor Szkoły” 1995, nr 3–4, s. 37–38

255. *O uspołecznienie i zdemokratyzowanie oświaty (IV Kongres Pedagogiczny)*, „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 1995, nr 1-2, s. 49–60

256. *Priorytety w badaniach pedagogicznych w okresie zmiany społecznej i edukacyjnej*, Zeszyty Naukowej UJ, Prace Pedagogiczne, Kraków 1995, s. 39–46

257. *Spojrzenie w europejską przyszłość – strategicznym zadaniem systemu edukacji*, [w:] *Transformacja w edukacji – konieczność, możliwości, realia i nadzieje*, pod red. E. Podoskiej-Filipowicz, H. Błażejewskiego i R. Gerlacha, WSP, Bydgoszcz 1995, s. 19–33

258. *Teoretyczne aspekty pozaszkolnej edukacji dorosłych*, [w:] *Przyszłość pozaszkolnej edukacji dorosłych. Materiały na VI Ogólnopolską Sesję Wiosennej Szkoły Andragogiki*, pod red. B. Dylaka, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Warszawa 1995, s. 3–27

259. *Potrzeby – idee – możliwości kształcenia nauczycieli w Polsce*, [w:] *Drogi i bezdroża kształcenia nauczycieli w Polsce*, pod red. F. Szloska, WSI, JTE, Radom 1995, s. 41–52

260. *Edukacja europejska czynnikiem kreującym integrację Europy*, WOM, „Tarnowski Biuletyn Oświaty” 1995, nr 9, s. 2–10

261. *Idee i zasady kształtowania systemu edukacji nauczycielskiej*, „Biuletyn Informacyjny” COMSN, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1995, nr 3, s. 25–32

262. *Głos w dyskusji plenarnej. Aksjologia dziś – pytanie pierwsze dla pedagogiki*, Rocznik Pedagogiczny 1995, t. 17, s. 57–59

263. *Synteza raportów cząstkowych w sprawie kształcenia nauczycieli matematyki*. Cz. 1: *Pedagogiczno-psychologiczne kształcenie nauczycieli matematyki* [Autor Cz. Banach], Cz. 2: *Kształcenie specjalistyczno-dydaktyczne i przygotowanie praktyczne* [Bogdan J. Nowecki], „Biuletyn Informacyjny COMSN”, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1995, nr 3, s. 33–40

264. *Wprowadzenie*, Rocznik Naukowo-Dydaktyczny z. 170, Prace Pedagogiczne XVI, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1995, s. 5–6

265. *Szanse i zagrożenia przemiany edukacji w Polsce – w latach dziewięćdziesiątych*, [w:] *Demokracja a wychowanie: materiały przedstawione (Polskie Towarzystwo Pedagogiczne)*, skład i opr. red. Józef Górniewicz, Toruń 1995, s. 23

266. *Cechy osobowościowe nauczycieli*, „Nowa Szkoła” 1995, nr 3, s. 37–40

1996

267. *Orientacje i koncepcje edukacji nauczycielskiej (wybór cytatów)*, „Biuletyn Informacyjny COMSN”, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1996, s. 3–46